Ч 106. (9666) Львів, неділя 12 мая (29 квітня ст ст. 1918. Рік XXXIX.

Діло

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. щадн. 26.726.
Адреса тел.: „Діло—Львів".
Число телефону 868.
Рукописи редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 5·— К.
квартярічно . . . 15·— „
піврічно . . . . 28·— „
цілорічно . . . . 56·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . 4·— К.
квартярічно . . . 12·— „
піврічно . . . . 22·— „
цілорічно . . . . 44·— „
в Німеччині:
піврічно . . . . 28·— М.
цілорічно . . . . 56·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Ранг оголошень, розписаний на кілька кітче 30 с. з оголошень 1 К, з оголошень 1·50, з другої сторони цілої сторінки 2 К. Оголошення з К. Оголошення другим шрифтом подвійно. Більші оголошення по умові. Пересилка оголошень за особливою ціною. . . . . .
Одна примірника коштує у Львові 16 с. за пересилкою 20 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло".
Начальний редактор: Д-р Василь Панкевич.

„Леґенда" про молодість, недосвідність і нездібність Центральної Ради.

Львів, 11. мая 1918.

Офіціяльний Берлін, а за ним Відень як причину державного замаху в Київі подають, що Центральна Рада і її правительство виказали повну нездібність до державного будівництва, чим викликали загальне невдоволене як серед населеня так і в представників осередних держав. Наслідком сього — подасть ся далі — населене проявило свою волю проголошенем Скоропадського гетьманом, а осередні держави раде повитали сей переворот, бо з попереднім правительством, зложеним з молодих і недосвідних людий, годі було працювати.

Чи проголошене Скоропадського гетьманом було висловом волі українського народу, про се наше громадянство має вже вироблене понятє. Зрештою офіціяльні представленя Берліна й Відня знаходять різку критику також в тих політичних кругах австрійських і німецьких, для яких не є догмою віра в кожде офіціяльне слово.

Нині хочемо проаналізувати твердженє про нездібність Центральної Ради і її правительства до державного будівництва.

Коли делеґація Центральної Ради заключила з осередними державами мир в Берестю, тоді офіціяльні круги Берліна й Відня і їх преса були повні признаня для державно-творчих здібностий таких молодих людий, як оба президенти делеґації Голубович і Севрюк і найвизначнійший член делеґації Любинський. Через не кілі три місяці се признанє перемінило ся в безпощадний осуд, в якім доходить ся аж до закиду, що — мовляв — ті „молоді люди" невдоволені переворотом тому, бо втратили міністерські пенсії.

Питаємо: Коли се справді так, — то щб перешкаджало тим „молодим людям" слухати Айхгорна і Мужма і брати спокійно свої міністерські пенсії далі? Тоді Берлін і Відень не дали би їх за нездарність, тільки величав би за політичний розум!

Та вертаймо до питаня про нездібність до державного будівництва.

Мир у Берестю заключено 9. лютого, Київ очищено від большевиків 3. марта, Центральна Рада і її правительство вернули до Київа коло 10. марта, реконструкцію кабінету покінчено коло 20. марта, а розпорядок Айхгорна про заведенє німецьких полевих судів на Україні, який є першим висловом рішучого розриву німецької власти на Україні з правительством Центральної Ради, носить дату 25. цвітня. Вистане перейти сі дати, щоб переконати ся про всю тенденційність закиду, робленого Центральній Раді. Коли вона мала час проявити ту здібність до державного будівництва, якої недостачу закидає ся їй?! Протягом одного місяця, який минув від реконструкції кабінету до розпорядку Айхгорна?!

Австрійський президент міністрів не вмів протягом цілого року довести навіть до ухваленя нормального буджету і в кінці мусів ратувати ся цісарським уповажненем до відложеня парляменту, бо не міг собі инакше дати ради. А Австрія проціпь стара держава!

За те від Центральної Ради і її правительства вимагає ся, щоб вона за місяць упорядкувала новоутворену державу, серед відносин, де війна, революція і вкінци большевицький наїзд все перевернули, — протягом одного місяця! А що вона сього не зробила — бо се переходить людські сили! — то закидає ся їй нездібність, вишукує ся молодий вік і недосвідність її діячів.

Сей „молодий вік", се одна з леґенд, яку також треба проаналізувати. В мировій делеґації в хвили заключеня мира вели переред молоді люди, Севрюк і Любинський, — хоч були в ній і люди старші; так прим. перший президент делеґації Голубович чоловік літ 36, член делеґації Микола Левицький літ під 40. Але повалений отсе кабінет Голубовича зовсім не такий молодий. Про вік самого Голубовича вже сказано; в склад його кабінету входив цілий ряд старших людий, як: міністер внутрішних справ Ткаченко 40 літ, міністер торговлі Чопівський, міністер просвіти Прокопович, міністер судівництва Шелухін, міністер шляхів Сакович, міністер почт і телеграфів Сидоренко, міністер війни Жуковський — все люди літ під 50, над 50 і до 60. Були в кабінеті й люди молодші, як управитель міністерства заграничних справ Любинський або міністер земельних справ Ковалевський. Але говорити, що кабінет був зложений з самих молодих людий, се — тенденційна „леґенда".

А недосвідність? Очевидно, ані члени Центральної Ради, ані її правительства не були перед тим ані міністрами, ані товаришами міністрів, ані шефами міністерських департаментів. Все се люди, які в Росії були виключені від участи в правлїню держави. Коли на сій основі говорить ся про їх недосвідність, то годі. Україна, яка стала самостійною державою шляхом боротьби з Росією, не могла мати державних мужів, які вже стояли при державній керні.

Але Центральна Рада протягом одного року зуміла відірвати Україну від Росії і поставити перші й найголовнійші основи під українську державну самостійність включно до заключеня мира з осередними державами і запрошеня їх на поміч.

Заслугу в утвореню української держави признав Центральній Раді навіть німецький віцеканцлер Паєр; її нездібність починаєть ся аж від тої хвилї, коли вона супроти запрошених на поміч осередних держав не захотіла вректи ся становища господаря Української Народної Републики.

Словом—не молодість, недосвідність і нездібність до державного будівництва у Центральної Ради і її правительства є причиною київського перевороту. Леґенду про молодість, недосвідність й нездібність ширить ся для закритя правдивих причин.

Хто винен?

В обороні Центральної Ради.

Львів, 11. мая 1918.

Київська „Робітнича Газета" містить на тему: „Хто винен?" — отсї влучні виводи:

Коли прислухати ся до приватних розмов, то тільки й чутно, що Рада дорадилась. Так. Але чиж справді винна тільки Рада? Безумовно — в діяльности Центральної Ради було богато помилок. Не буду торкати ся сих помилок через те, що за них дуже богато писало ся в пресі українській і неукраїнській. Я хочу освітити те, із-за чого власне Центральна Рада не зробила богато того, чого треба було зробити?

Центральна Рада як демократичний орган влади, як виразниця ідеї народоправства, не до смаку була всім контреволюційним групам. Всі сили вони покладали, аби внести в широкі кола людности ворожнечу до Центральної Ради. Тут усе було гарвад. Підпольна й отверта аґітація, захований саботаж і т. и. Але про їх нетаємо чого й казати. Але їм дуже діяльно помагала у сьому ділї й т. зв. неукраїнська демократія.

Скрізь де тільки можна було: на усяких зборах, на вулицях, базарах, за шклянкою чаю в приватних розмовах — скільки бруду було вилито на голови Грушевського, Винниченка, Петлюри, Порша й инших провідників українського руху. Так обидві „кумиції" спільно робили своє діло. Неукраїнській демократії, помішаній на ідеї „єдиної, неделимої", Центральна Рада була не до вподоби як виразниця ідеї державної децентралїзації.

Лишалась українська демократія, яка піддержувала Центральну Раду як виразницю ідеї, яку вона сама утворила й виховала серед загально-російської політичної непогоди, вистраждала за часи царського режіму. Але вона була сама. В її боротьбі за сю ідею відмовила ся підтримати загально-російська демократія, на прапорі якої було написане теж „право усіх націй на самовизначенє".

Хто-ж винен?

Хиба-ж могла Центральна Рада спокійно працювати на користь українського народу в тій атмосфері, яка була утворена спільними зусиллями ворогів України, як таємних, заховавших ся під гасла міжнародного демократизму, так і отвертих контр-революціонерів. Цілком зрозуміло, що ні через се не можна винувати Центральну Раду за те, що вона иноді примушена була прислухувати ся не тільки на ліво, а й на право.

Не можна винувати її й за те, що на свою біду вона примушена була оперти ся на німецькі — далеко не демократичні багнети.

Що діеть ся в Київі.

Гетьман, його правительство і поступові українські партії — Склад кабінету дефінітивний. — Нелеґальна відозва до селян.

Львів, 11. мая 1918.

Одеська „Южная Мысль" з 8. с. м. пише про теперішне положенє і настрої в Київі:

Приїзжі нині з Київа розказують, що формованє нового кабінету ще зовсім не покінчене. Ведуть ся там якісь внутрішні спори, які держать ся в тайні. До сеї пори, хоч як воно дивно, не зладжено ще загальної програми будучої діяльности. Нове правительство в ніякім случаю не бажає зривати з поступовими принципами і старає ся виробити якусь середну лінію, яка примирила би на основі політичної розваги всі напрями суспільної думки.

Поінформовані люди звіщають про рішучий намір гетьмана приєднати для державної будови і соціялістичні елементи України, заявляючи, що се неоспоримий факт. До сего наміру відносять ся зовсім прихильно кадетські і ліво-октябристські круги, які очевидно мають рішаючу ролю в новім правительстві. Слід ще відмітити, що до тих намірів, по словам інформаторів, відносить ся прихильно німецька військова управа, стараючись обминути різкі, болючі крайности.

Приїзші роскавують, що в Київі панує зовнішний спокій та проте кружляє дуже богато неімовірних чуток. Говорять про те, що на Київ йдуть в обороні Ради якісь війска, то знова, що між Австро-Угорщиною і Німеччиною розгоріла ся ізза України війна. Говорять також, що Рада відбуває нелеґальні засідання. І всі чогось ждуть.

Що до нової власти, то всі одноголосно відмічають, що її становище стійне. Її охороняють дружні багнети чуйно і солідно. Ніяких

В імени Його Величества Цісаря! Ц. к. Суд краєвий карний як Трибунал пресовий у Львові рішенєм ц. к. Прокураторії Державної, що зміст артикулу уміщеного в часописі „Діло" число 8[illegible], з дня 11. цвітня 1918 під титулом „Без совести і без розуму" в уступах: 1) від слів „Тивергоф ряд" до „його будучність, 2) від слів „Надужитя урядників" до кінця артикулу містить в собі вістю провини в §§ 300 і 302. в. к., уміла доконану в дні 20 квітня 1918 конфіскату за оправдану і зарядила знищенє цілого накладу і видає по думі § 493. в. к. заказ дальшого розширюваня того друкованого письма. Львів, дня 12. цвітня 1918. Рибіцкі.

ворожих течій проти неї не замічено.

Таж сама „Южная Мысль" в кореспонденції з Київа з 6. мая доносить, що формоване кабінету майже покінчене. Виясняють ся, що українські соціялісти федералісти і соціялісти-самостійники поки-що не увійдуть до кабінету.

В тій самій кореспонденції подано, що в друкарні міністерства війни відкрито богато прокламацій, в яких взиває ся селян, щоби виступили проти поміщиків, які вибрали на становище гетьмана України визначного поміщика, властителя богатьох тисяч десятин землі. Прокламації не підписані ніякою організацією. Всі вони конфіскувані і в тій справі ведеть ся строге слідство.

Нові мирові переговори між Україною і Росією.

Погашене мандатів делеґатів Центральної Ради.

Відень, 10 мая 1918.

З Київа доносять: З усуненем попереднього правительства вигасли також мандати осіб, призначених до переговорів. Відповідно до сего постановило ся також російське правительство, і російська мирова делеґація, яка в минулім тижни ждала на українську в Курску, прибула в товаристві німецьких офіцирів до Київа. В найблизшім часі зачнуть ся мирові переговори, бо між новим правительством України і правительством Росії нема ніяких особистих противенств. Політичні круги надіють ся, що в найблизшім часі прийде до мира між Україною і Великоросією.

Відбудова російської імперії?

В звязку з державним переворотом на Україні.

Львів, 11. мая 1918.

Часть німецької преси вважає послідні події на Україні приготовленем відбудови давної Росії. Такий погляд свій виводить та частина німецької преси із складу нового правительства, вкликаного гетьманом Скоропадським.

В першій мірі заступає таку думку „Vossische Zeitung". Вона подає в однім з послідних чисел розмову свого київського кореспондента з гетьманом Скоропадським, в якій гетьман заявив між иншим, що він рад-би тому, щоби думка заведеня порядку перенесла ся з України до Росії. Сей вислів розуміє „Vossische Zeitung" так, що теперішне українське правительство стало-би завязком нової власти для всеї Росії та радить міродатним політичним кругам Німеччини, щоб вони супроти побіди, які віднесли в Київі противники української державности, понехали думку про самостійну українську державу, а взяли ся за відбудову давної Росії.

Подібно вияснює державний переворот на Україні „Vorwärts", який пише: „З хвилею, коли кадети на Україні, яки мимо всего є кусем Росії, знова станули сильною ногою, утворили вони собі одночасно сильну операційну основу для півночи. Коли вдасть ся їм своїх політичних однодумців довести до власти і в північній Росії, то сильне зєдинене півдня повстане само собою".

До сих голосів німецької преси слід добавити вістку, яка кружляє під сю пору на Україні, що там під охороною українських властий має ховати ся один з членів династії Романових.

Чому осередні держави стоять за Скоропадським.

Львів, 11. мая 1918.

Про державний замах на Україні пише „Arbeiter Zeitung":

„Обставину, що так спокійно відбув ся переворот, треба пояснити тим, що війска осередних держав держать „спокій" в краю. В дійсности осередним державам є той переворот симпатичний. Найперше тому, що через те можливо буде лекша достава збіжа з України. Бо селяни мусіти муть продавати збіже, щоб заплатити відшкодоване за землю поміщикам, в яких вони її забрали. До того таке відшкодоване відповідає бажаням могучих кляс в Німеччині і Австрії. Великі посідачі земельні на Україні се Поляки; польські магнацькі родини, що мають свої добра в Галичині, мають також великі посілости на Україні. Краківський орган дідичів від тижнів напирає на австро-угорське правительство, щоб воно помагало польським панам на Україні. Та не тільки польській шляхті, але і пруським юнкрам, угорським магнатам, чеським февдалам була українська аграрна революція очевидно несимпатичною. Тому вони будуть сердечно тішити ся переворотом в Київі".

З приводу роворуженя Стрільців у Київі.

Київ, 4. мая 1918.

Головна Рада галицьких, буковинських і угорських Українців у Київі видала з приводу розоруженя Стрільців отсю відозву:

Січові Стрільці!

Головна Рада галицьких, буковинських і угорських Українців як репрезентація закордонних Українців на території Української Народної Републики, ще минувшого року рішила виступити до активної оброни прав, здобутих українським народом у великій революції та дала початок організованю Січових Стрільців.

Стрільці! Високі Ідеали загрівали Вас до боротьби і піддержували Вас в тих страшних хвилях, які Ви переживали в часі большевицької навали. Небезпеку, що тоді грозила державі, удалось перемогти. Ви дальше стояли на сторожі добра Української Народної Републики. Та прийшла хвиля, коли від Вас зажадано, щоби Ви пішли не тим шляхом, яким Ви чесно і мужно ішли досі. Сього Ви не могли зробити і як зорганізована і дисциплінована частина мусіли уступити з поля битви, не заплямивши Стрілецького Прапора.

З болем серця і сльозами в очах Ви [illegible] жили оруже, яким мали боронити права [illegible] їнської Народної Републики.

Ви зложили оруже як послідна [illegible] частина армії Української Народної Републики. Ви були дійсно демократичним українським військом.

Прощає Вас вся свідома Україна. Серце кождого свідомого громадянина-Українця [illegible] повнене горем. Прощайте славні Стрільці! Ви перестали істнувати як військова частина, але [illegible] чинаєте жити як громадяни, що будуть [illegible] дити в житє ідеали Стрілецтва — ідеали демократичної Народної Републики, що [illegible] би на широких мілірнових масах українського народу, якої корінні глибоко вросли в серце кождого свідомого громадянина.

Ви уступаєте перед конечністю і [illegible] єте, виносячи з собою тепле співчутє українського громадянства, прощані його щирими [illegible] зами.

Славні Стрільці! Ідіть в нарід і [illegible] житє ваші ідеали, будьте йому вірними [illegible] никами і щирими дорадниками, старайтеся не допустити його в сей тяжкий час на небезпечну дорогу, на яку вступивши, він може стратити свою самостійну державу. — Нехай остаєть ся в житю і дальше нашим девізом:

„Не ридай, а добувай!"

Київ, 3. мая 1918.

Головна Рада галицьких, буковинських і угорських Українців.

Парляментарне положенє.

Творенє більшости. — Домаганя Поляків. — [illegible] Чехії на окружні старостства. — Кріза [illegible]

Відень, 10. мая 1918.

Клюбові наради партій покінчені. Більшість провідників остала в Відни, щоби [illegible] дати дальшого розвитку парляментарним [illegible] доженя. В перших днях слідуючого тижня має бути проголошений розпорядок в справі [illegible] Чехії на окружні старостства, що безперечно [illegible] де вершком кріза. Від становища Поляків [illegible] залежати, чи правительство здобуде собі [illegible] шість. В тій цїли ведуть ся переговори [illegible] д-ром Зайдлером і польським колом. [illegible] ще Поляків в парляменті є в тій [illegible] заграничною політикою. За [illegible] правительственної більшости домагають ся [illegible] ляки: 1) заявленя, що не буде [illegible] чини, 2) нового полагодженя [illegible] 3) впливів на Німеччину супроти [illegible] т. зв. реґуляції границь в тій [illegible] вона не нарушувала границь [illegible] щі. Барон Буриян по своїм [illegible] кої головної кватири приймає [illegible] відників.

Непевне положенє витворює в [illegible] го ряда нервовість. Можна [illegible] змаганя, які стремлять до того, щоби [illegible] ній хвилі вдержати розпорядок [illegible] ції на окружні старостства. Твердять, що [illegible]

УСС. на землях Української Народної Републики.

(З пресової кватири УСС. в полі.)

Олександрівськ, 21. цвітня 1918.

Дня 26. лютого с. р. вирушили УСС. під проводом сотника Мехитки зі Скоратина і Шишковець, борщівського повіта, в похід на Україну. Дня 28. ранком перейшли границю там, де Збруч вливає ся в Дністер. В селі Ісаківцях, вище за Збручем чекала на австрійські війска делеґація української армії з комісарем Поділя Степурою. Стрільці зробили їм овацію. По полудни підійшли Стрільці і инші війска під Камінець Подільський. Тут надіялись битви з большевиками, тому зближили ся до міста в боєвій лінії. Але большевики втікли без бою. Стрільці перебули тут два дні.

Українці, маючи до помочи один курінь гайдемаків, відразу взяли в свої руки всю власть, а Австрійці не мали змоги війти зі становища гостий.

Звідси ішли усе через кілька днів в північнім напрямі на Проскурів, перейшли через місточко Дунаївці, але скоро д'стали приказ іти за Бер — у східному напрямі. Не доходячи до славного Беру, звернули на полудне і за кілька днів підійшли під Жмеринку, що була вже занята австрійськими війсками. Поміж Жмеринку пішли далі на полудне, тримаючись близько зелізничого шляху Жмеринка—Одеса і за кілька днів прийшли до села Кисилиць, коло стації Вапнярка. Тут спочивали чотири дні; тут-же скінчили ся наше мандрівки пішки, що тривала майже три тижні, з одноденним спочинком по кождих трьох днях подорожі. З Вапнярки поїхали зелізницею до Одеси.

На Поділю зносились ми скрізь зі селянами і скоро почали визнавати ся в їхніх думках і настроях.

Більшість селян вороже ставить ся до анархії і рабунків, які заведенсь большевиками. Вони випитували нас, куди се та навіщо ми йдемо, що буде з землею, до котрої держави вони належати-муть... Про 3-ий й 4-ий універзал нічого не знають і недовірчиво нас слухають. От ми їх довго переконуємо, що земля буде поділена, що Австрія та Німеччина дають лиш військову поміч передвиджену в Берестейськім мирі, а правити-ме далі Центральна Рада аж до Установчих Зборів. А вони, по виробленій історією привичці бути все приготованому на найгіршу з усіх можливостий, кажуть: „Та дай Боже, щоби з усего того добро вийшло, щоб лиш не стало ще гірше, чим було до революції".

В околицях, де працювали большевицькі агітатори, так і уважали нас за висланників буржуїв-дідичів, що мовляв, зараз за нами йдуть; вони думали, що ми відберемо від них назад дідичівське поле і розграблений інвентар, карати-ємо за розграблене двори та примусимо вибудувати нові. На наше твердженє, що нас завізвала Центральна Рада, щоб спинити розладе, яке робили большевики, казали, що і в Центр. Раді сидять буржуї, як Петлюра, Грушевський, а решта ґенерали і се вони привели нас для оборони своїх інтересів. Ось такі погляди — се вислід роботи большевицьких агітаторів, а в части і салдатів, що вернулись по демобілізації у свої села. Значна частина тих останних нахавала ся на фронті отсих большевицьких фраз і ширять їх; а вони приймають ся при політичній невиробленности селян. Центр. Рада не мали змоги протиставити їм якогось поважнійшого числа своїх агітаторів і національно свідомих салдатів або [illegible]

Селяни тужать за висиланцями Центральної Ради — загалом за людьми, котрим вони моглиб вірити, що розповіли б їм [illegible] рішне положенє. А то приходять [illegible] ріжне говорять, так що й не знають [illegible] слухати. Вони дуже раді, що по [illegible] лах іде наука по українськи і [illegible] „Просвіту". Селяни з Юрківки коло Вапнярки [illegible] в свойому селі реальну гімназію і [illegible] вчать. На кошта сеї школи [illegible] 69.000 карбованців.

На кватирах приймали Стрільців [illegible] но і гостинно та раділи, що можуть і [illegible] розмовити ся. Де стояли Стрільці [illegible] вечір і ніч, там знязували ся щирі [illegible]

З Вапнярки до Одеси їхали ми три [illegible] В Одесі закватирували ся ми в [illegible] школі. Там спали тиждень, а лиш [illegible] дні можна було діставати з [illegible] репустки до міста. В місті було [illegible] них елементів, що могли [illegible] всеї австрійські відділи кватирували [illegible] і майже не випускали ся з міста. [illegible] тою часть населення становлять Жиди, [illegible] ють кілька часописий, з яких [illegible] тику Центр. Ради і хочуть як найбільше [illegible] управи, очевидно з економічних причин.

Виходить там українська часопись: [illegible] неморська Хвиля", але вона слабо [illegible] а якраз відчас нашого побуту [illegible] появила часопись „Вільне Життя". [illegible] нію дали Стрільці богато [illegible] Комісарем Центр. Ради є Коперник — [illegible] вплиси і повагу у австрійських властий. [illegible] ські сталі появлять в усіх [illegible] туцій.

стинські суспільники заявили ся в сій справі заінтересованими, бо вдержанє домашнього мира в Палаті ставлять висше над домагання німецьких націоналістів. Одначе сей погляд оскорюють християнські суспільники і заявляють свою солідарність з німецькою національним союзом. Не замовкають також поголоски, що настрій також заострене критичного положення. Президент міністрів займав ся 10. с. м. справою вижвленя і приняв соціяльно-демократичних послів Адлера і Зайца. Властиві переговори президента міністрів в справі правительственної більшости мають розпочати ся аж по розмові президії польського кола з міністром заграничних справ.

Росія приготовляєть ся до війни.

Женева, 10. мая 1918.

З Петрограду доносять через Льондон і Париж, що Росія приготовляєть ся до нової війни. Виконуючий комітет совіту приняв на познім засіданю внесок Троцького, яким уведене загальний обовязок військової служби для всіх горожан від 16 до 40 року житя і мобілізацію робітництва і селянства. Давним офіцирам і генералам поручено організацію нової армії, яку мають ся перегести протягом десяти місяців. Петроградські круги твердять, що совіти не мають наміру зачинати на ново війни, тільки себе обороняти. На сім засіданю були також присутні заступники Англії, Америки і Японії. Вівци пише „Main", що коли антант видержить до весни, то Росія вишле знов в поле міліони людий.

Румунський мир і антанта.

БЕРЛІН, 10. мая (Тк6.) Париські дневники вдоволяють ся повторенєм берлінських телеграм про заключенє мира з Румунією і натякають, що мир сей може мати тільки провізоричний характер. „Main", який одинокий з париських дневників обговорює справу мира, підчеркує також сей погляд.

Дипльоматичні заступники антанти лишають ся в Румунії.

Женева, 10. мая 1918.

„Temps" доносить: Посли держав антанти з Яссів одержали приказ лишити ся в Румунії. Се значить, що антант не зриває дипльоматичних зносин з Румунією застерігаючи собі рішенє що до признаня новим правительством і парляментом фінансових претенсій союзників.

На фронтах спокій.

ВІДЕНЬ, 10. мая (Тк6). Урядово: Не було важнійших подій.

Тут приділено УСС. до групи архикнязя Вільгельма. Дальше поїхали ми поїзд Миколаїв до Херсону. Підчас бою о Херсон становили Стрільці резерву дивізії. Побут в Херсоні був дуже приємний, бо місто гарне і відразу вернуло до нормального житя. Зараз з рана першого дня побуту ішли Стрільці валками оглядати перший раз Дніпро. Тогож дня найшли ми товариство „Просвіта", де виявляли ся одни по одному розігнані і терориховані большевиками українські діячі. Цілими тижнями сиділи вони по тюрмах, Дніпрових плавнях або околичних селах. Тепер почали вони відновлювати роботу в „Просвіті", в бібліотеці, повітовій управі і в партиї. Почали знов видавати часопись, а Стрільці помагали їм, чим могли.

З Херсона поїхали ми пароходом горі Дніпром і за кілька днів опинили ся під городом Олександрівськом, що був ще занятий большевиками. Напроти Олександрівська, на острові Хортиці, стояли Німці, але так, що в бій не вдавались. Стрільці висіли з пароходи на лівий беріг Дніпра і плавнями відсунули ся під місто, щоби вислідити сили большевиків. Большевиків було богато, бо були у відвороті з півдня, звідки натискали на них війски українські і Німці.

Енергічним наступом зажили Стрільці дворець товаровий і часть міста і викликали такий страх між большевиками, що хоч Стрільці задля своєї малої численности мусіли уступити, всіи розбігли ся з міста, а вже того самого дня пополудни війшов перший запорожський полк під проводом полковника Болбочана — і німецькі відділи. Бригадир Гаєвер висказав свою подяку за незвичайно хоробре поведенє старшини і стрілецької мужи.

Артилерійські бої на Заході.

БЕРЛІН, 10. мая Урядово.

На всевишах була діяльність артилерії жива тільки в области Кеммель, по обох боках потока Luce і на західнім березі Ауре. По сильнім огни на сих відтинках слідували горожі наступи. При їх відбиваню і при живій стежній діяльности взяли ми полонених. Вечером і в ночи віджила в многих місцях артилерійська боротьба між Іверсю і Оввою. Впрочім діяльність обмежена до розвідних боїв.

Вечером: Англійський частинний наступ на північ від Albert відперто. Не вдав ся також французький приступ в лісі Apremont.

НОВИНКИ.

Львів, 11. мая. 1918.

— **50-літний ювилей чеського Національного Театру.** Дня 16. мая 1868 р. покладено вугольний камінь під чеський Національний Театр. Дня 16. мая с. р. чеський нарід обходить свято 50-их роковин заложеня чеського Національного Театру. Святочний Комітет, якого президію творять: д-р Карло Крамарж, голова, проф. д-р Ярослав Гльва і д-р Карло Парек, заступники голови, і Ярослав Квапіль, писар, — видав з сього приводу у всіх славянських мовах, також в мові українській, відозву, в якій запрошує на се чеське національне свято инші славянські народа. „Ювилейні свята Національного Театру — читаємо там — розпічнуть ся в маю урочистими циклями чеських вистав в Національному Театрі, в міському виноградському театрі та в инших праських театрах. Вершком їх буде ювилейний день 16. мая, коли крім инших урочистостий в Пантеоні музею королівства Чеського влаштовані будуть святочні збори, на яких промовляти-ме голова святочного комітету д-р Карло Крамарж, славетний чеський письменник Алойс Ірасек та літературний критик Ф. В. Крейчі. Тогож дня у вечері буде в Національному Театрі ювилейна вистава опери „Далібор" Беджиха Сметани, премієрою якої перед пятидесяти роками святкувало ся положенє вугольного каменя. Другого дня, 17. мая має влаштувати ся святочна вечерниця на пошану наших високоповажаних гостий з далека й з близька, а дня 18. мая скінчить ся низка урочистостий великим народним святом." Делеґації мають заповісти свій приїзд на адресу: Jubilejni slavnosti Narodniho Divadla, Praha I, Betlemska 1. На сю адресу належить слати також привіти.

— **Комендантом Чернемерської фльоти** — як доносять з Київа — іменував гетьман Скоропадський адмірала Миснікова.

— **З Української Технічної Комісії відбудови краю** пишуть нам: З початком марта звернула ся Українська Технічна Комісія за посередництвом преси до українських інжинерів і техніків з зазивом зголошувати ся до катастру технічних сил. В зазиві була коротко зазначена ціль і вага такого спису. Українські часописи з повним виробумінєм значіня сеї справи помістили кільканайцять разів зазив. Здавалось, що зголосять ся всі інжинери і техніки України, котрих число перевисшає пів тисячки. В дійсности зголосило ся лиш 80. Не хочемо думати, щоб то байдужність була причиною такого скупого числа зголошень. Радше думаємо, що не всі зрозуміли мотиви, якими руководилась Українська Технічна Комісія та користи, які безпосередно для самих інтересованих такий катастер може принести. Не узгляднюючи навіть потреби знання, обчисленя і взаїмного порозуміня наших технічних сил, не привязуючи великої ваги до можливих найгарнійших вже в близшій будучности условин житя українських техніків, катастер вже зараз є дуже пожаданий і корисний — в першій мірі для самих інжинерів.

— **Ще до арештованя п. Черлінського.** Східно-галицьке Товариство опіки і охорони дітий (вул. Кокерника ч. 6) розписало конкурс на принятє на курс доглядачок дітий. Ідучи за покликом, який був оголошений в „Ділі" з рамени негайно-санітарної помочи нашого Митрополичого Комітету Ратункового, зголосилась до сего Товариства вдова по священику пані Ол. П. з просьбою о принятє на курс. Урядничка, коли почула українську мову пані П., заявила, що то є „polsk o towarzystwo", що всі місця вже розхвані і Українок не приймають ся на курс. На представленю пані П., що конкурс був оголошений в „Ділі", рішилась урядничка поданє приняти, „bo może chyba pani będzie miała szczęście!" Так отже ще маємо один доказ більше нечаливої ворожнечі над українською дітворою зі сторони польських товариств, які по словам п. Черлінського в своїй діяльности не роблять національної ріжниці.

— **В справі апровізації галицьких міст.** Депутація галицьких міст, яка інтервенїювала 8. с. м. у начальній команді, була також 9. с. м. у президента міністрів. Д-р Зайдлер обіцяв, що правительство приділить на цїли апровізації міст Галичини 40 міліонів корон і рішаючасно відвеличити державні причинки для галицьких міст по 10 міліонів для Львова і Кракова і 40 міліонів для инших міст на один квартал. До апровізації галицьких міст має прилучити ся деякі повіти Польщі. Для галицьких міст обіцяно тяжнево 57 вагонів збіжа і иншої поживи з України.

— **Напад на українську школу.** Пишуть нам: В ночи з 23. на 24. с. м. повибивали невислідженї доси справці вікна в приватній укр. школі ім. М. Шашкевича в Золочеві і в кандальський спосіб пошишили і сплюгавили катальоги, дневники, свідоцтва і инші документи школи. Якими мотивами руководили ся справці і до яких кругів належали, показують полишені на документах написи, з котрих одинока „Rusini świnie" як найневиннійша надасть ся до друку. Для змиленя слідів поробили всюди написи: Towarzystwo przyjaciół muzyki w Złoczowie і деінуди підпис: dr. Muszyński. Ціла подія се ще один доказ висшої культури і національної терпимости наших сусідів.

— **Відзначенє по смерти.** Д-р Іван Макар, канд. адв., який поляг перед кількома місяцями на італійськім фронті, одержав у сих днях лицарський ордер зелізної корони з мечами та воєнною декорацією.

— **До народного учительства повіта рогатинського!** Дня 19. мая с. р. о годині 10. рано відбудуть ся в будинку української гімназії в Рогатині Загальні Збори окружного відділу „Взаїмної Покочи", на котрі виділ всіх Товаришів (шок) запрошує. — За виділ Товариства Іван Сенчина.

— **Пригадка.** Одинокий весняний гаст, який відбудеть ся 18. с. м. заходом філії „Красного Товариства опіки над дітьми і молодїжю", заповідаєть ся дуже гарно. В програму входить сольо сопранове, сольо фортепянове, монольоги, вуплєти і хор мужеський. Запрошеня враз з докладною програмою розсилаєть ся.

— **Ц. к. Дирекція державних зелізниць у Львові** оголошує: З днем 5. мая 1918, вмінюєть ся розклад їзди особових поїздів на шляху Львів—Стоянів як слідує: Дотеперішні почтові поїзди 237/2126, 2047/2101, 2154/2040, 2126/236 на шляху Львів—Стоянів, а також мішані поїзди ч. 2117 і 2132 на шляху Сапіжанка—Стоянів зносить ся. На їх місце запроваджуєть ся приспішені особові поїзди ч. 5511 (відїзд зі Львова 8·15 рано), ч. 5512 (приїзд до Львова 10·50 перед полуднем), ч. 5513 (відїзд зі Львова 5·25 пополудни) а також ч. 5514 (приїзд до Львова 7·35 вечером). Поїзди ч. 5511 і 5514 поки що ще не курсують. Рух поїздів воєнних ч. 5501 і 5502 остає незмінений. В цїли утриманя полученя зі Сокаля до поїзда ч. 5512 в Сапіжанці зносить ся інструкторний поїзд мішаний ч. 2316 між Сокалем а Сапіжанкою, а на його місце буде приходити поїзд ч. 2314 (відїзд із Сокаля 4·27 рано. Поїзд ч. 2047/2192 буде курсувати вже в ночи з 4. на 5. мая с. р., зате поїзд ч. 5513 відійде перший раз вже 4. мая с. р. — З ц. к. Дирекції держ. зелізниць.

---

†

ПОШЕРЛИ.

Д-р Володимир Біленький, лікар в Збаражи, організатор пов. збаразького, визначний народний діяч, помер 7. мая в Збаражи на вятнистий тиф.

Про Покійного пишуть нам зі Збаражини:

Ще одна жертва, ще одна велика втрата в часі неї великої війни. Мов грім з ясного неба розвесла ся вістка про смерть д-ра В. Біленького по найблизших селах Збаражини. Чоловік в силі віку, дуже сильно збудований, ляг під косою смерти тоді, коли того ніхто зовсім не надіяв ся. „Сповняючи свій лікарський обовязок", казав о. декан Заячківський у своїй нагробній промові, ляг як той жовнір, що стояв на сторожи.

Як небудь будемо глядіти на діяльність покійного, мусимо сказати, що все, що робив, робив з любови до свого народа. Бував у ріжних партіях: і в радикальній і в соціяльно-демократичній, а в кінци став у нашім повіті головою партії національно-демократичної. Його енергія, його дух непосидючий все шукав способу, якби можна свому народови найлїпше служити. Чи приймав справу основаня „Народної Торговлі" в Збаражи, чи нашої кооперативної, чи філії „Просвіти", чи філії „Сільського Господаря", всюди був д-р Біленький, всюди брав ся до організації, всюди заохочував до праці!—як слушно підніс в своїм нагробнім слові п. Шміґельський. А вже коли рішено основати українську гімназію в Збаражи, прилягло до сеї

справи цілою душею і всю свою енергію вложив в добуте фондів на удержанє сеї гімназії.

Він, зі своєю горячою натурою, не міг глядіти, як робота розвивала ся поволи; він хотів би, щоб нарід поступав чим скорше, щоби все було скоро осягнене, щоб всі горнули ся до роботи. Длятого запрягав до праці інтелігентів і селян, організував безліч зборів і віч, уряджував свято Шевченка, сам агітував при всяких нагодах. А коли революція російська троха звільнила кайдани наложені на нас, взяв ся до орґанізації шкільництва в повіті і напирав на се, щоби ожило як найбільше українських шкіл.

Як дуже здібний лікар лишив по собі жаль у цілої суспільности повіта, без ріжниці народности, як орґанізатор і провідник лишив глибокий жаль у нас Українців, як найліпший муж і батько жаль у жени і двоїх дітий. — В. Й. П.

Коли Ви вже обезпечені на житє — то обезпечіть Вашу жінку! Сим обезпечуєте будучність своїх дітий.

Українські родини обезпечують ся на житє тільки в одинокім українськім Тов. взаїмних обезпечень на житє і ренти

„КАРПАТІЇ"

у ЛЬВОВІ, — вул. Руська ч. 18. 69—?

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 12. мая 1918

Нині: греко-кат.: 1 Н. Томина — римо-кат.: 6 Н. по Вел.

Завтра: греко-кат.: Якова ап. — римо-кат.: Серватія.

Позавтра: греко кат.: Єремії — римо кат. Боніфатия.

| Укр. Нар. Театр Дир. К. Рубчакова. Львів, саля Тов-а ім. М. Лисенка, ул. Шашкевича ч. 5. Неділя, дня 12. мая 1918 „Жидівка вихрестка", драма на 5 дій Тогобочного. Початок 7·30 веч. 2—2

| Заява. Всім, хто читав „передмову" до перекладу Арістофанових „Хмар", подаю до відома, що вона була написана мною в зовсім иншім виді, як надрукована тепер в „перелицюваню" редактора. Тому хоч редакція умістила підпис, я зовсім не признаю ся до неї. — Михайло Білик, гімн. учит. в Яворові.

| Катастер українських технічних сил. Всіх українських інжинерів просимо безпроволочно зголосити ся письменно або особисто до Української Технічної Комісії у Львові при вул. Зіморовича ч. 20. Супроти величезних змін, яких в останнім часі зазнає положенє українського народу та великих задач, що в найблизшій вже будуччині наших інжинерів очікують, заложенє катастру і постійна евіденція технічних сил являть ся необходимою конечністю. Потрібні такі дати: Імя і назвище, дата уродженя, студії, рід фахових праць і спеціялізація (дороги і мости, архітектура, зелізно-бетонове будівництво і т. д.), теперішне занятє (служба державна, приватна, військова) і докладний адрес. Спис має обіймати усіх українських інжинерів (будівляних, культури і т. п.) а також студентів, висших технічних закладів, які вже віддавали ся працям на полі техніки.

| Наука виховання дітий. Курс модельованя і картонових виробів для учительок, провідниць Захоронок, вакаційних осель і сирітських приютів, уладжений заходом Українського Краєвого Товариства охорони дітий, розпічнеть ся 17. мая о год. 5. попол. Близші умови подані були в „Ділі" з 10 мая. Вписи відбувають ся від 11—12 год. в школі ім. Грінченка, Городецька 95 почавши від вівтірка 14. V., а відтак між ½6—6 год. попол. в школі ім. Шевченка, Мохнацького 12 в днях 15, 16, 17 мая. Зголошеня з провінції приймаєть ся до 25 мая. За управу курсів — Софія Олеськівна. 1—3

| Кіно „Коперник" висвітлює від пятниці 10. мая велике притягаюче видовище широкої світової слави, Цирк Вольфзона, нечувану, усі нерви напружаючу драму на 5 дій. Небувала вистава. Найнеугнійший фільмовий твір. Комплетна фільгармонійна оркестра з новою знаменитою програмою, примінена строго до кождого моменту сеї світової драми. В неділі і свята початок перед год. 4. по полудни.

| Біля технічні воїняких катастрой прийде експозитура будівельна ц. к. Намісництва в Рогатині. Зголошеня приймає інж. Лев Сеник Рогатин. 1059 2—3

| Церковний спів. В Преображенській церкві відспіває в неділю д. 12. с. м. о год. 10 рано міш. хор під управою о. проф. І. Туркевича: 1) Бортнянського: Службу Божу; 2) Вербицького: „Ангел вопіяще" і велике „Христос воскресе".

ОГОЛОШЕНЯ

Глядаю умебльованого покою з електричним або ґазовим світлом. — Зголошеня до Адміністрації „Діла" О. К. 2—3

НОЖИЦІ спеціяльні до стриженя монтий овець і т. п. по 5 кор. штука — поручає дощи вистачає на час. Відпродавцям опуст. — Перфумерія, Львів, **С. ФЕДЕР** Сикстуська 7. 49ів 101—?

X.

льотерія клясова. Вже продано льоси до 1. кляси десятої льотерії клясової. ½ 5 К, ¼ 10 К, цілий льос 40 К. Поручаємо групу вложену з 5 льосів. Нових Австр Черв Хреста на 270 кор. в 36 ратах по 7 К 50 с. Перша рата з пр. 12 К дальші по 7 К 50 с. Дім банковий Шіц і Хаєс Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). IX 23—100

Хтоби знав де знаходять ся Д-р Никифор Олещук зволять подати його місце а буту на адресу Павло Жеребецький, ц. к. надстр. скарб. в Торках, п. Бищів. 1055 2—2

Коні. 4 клячі, два коні, двоє лошат, віз, візок до продажі. — Двір Кротошин, почта Сихів. 1059 1—1

Секундар діточого шпиталя

Д-р ВОЛОДИМИР ГАМЕРСЬКИЙ

ординує в звичайні дни від години 2—3½ в БЕРНІ Kinderspitalgasse 4. 1046 2—4

Комісіонерів, вільних від війска, до закупна товарів на Україні пошукує

Спілка українських кооператив Галичини для товарового обміну з Україною

Львів, вул. Підзамче ч. 7.

XXVIII. 1—3

2—3 комнат з умебльованєм, електр. світлом і газ. кухнею у Львові, гляда бездітна родина. — Адреса: Д-р Мудрецький, Краків, вул. Ленартовича 3. 1047 2—3

Купілю дім з городом в позігах Дрогобича або Стрий, найрадше в селі, де би була стація зелізнича, або близько неї. Ласкаві зголошеня з поданєм услівій слати під „Вука" до Адміністрації „Діла". 10 8 5-5

Спішіть, доки наклад неизчерпаний. **„Червона Калина"** літературний збірник „Українського Січового Війска". Ціна 6 К. 10 К і 20 К. — Замовляти на адр.: М. Угрин, Кіш У.С.С. Etappenpost N-o 445. 859 II—10

Загальні Збори

Товариства ощадности і позичок

„ПРУТ"

в Снятині

відбудуть ся в середу дня 22. мая 1918 рано на Николая в льокалі Каси о год. 10. рано з слідуючим порядком денним:

1) Отворенє Зборів і відчитанє протоколу з послідних Зборів.
2) Справозданє Дирекції з діяльности касової.
3) Справозданє комісії контрольної і внесенє на уділенє Дирекції абсолюторії.
4) Вибір Ради надзірної і комісії контрольної на будуче.
5) Вибір нової Дирекції або потвердженє старої.
6) Внесеня членів.

Коли б в означенім часі не явило ся відповідне число членів, то Збори відбудуть ся о годину пізнійше без огляду на число явивших ся членів.

Семен Зіновіч, голова Ради надзірної.
Олекса Мандерович, секретар. 1053

Приймаємо замовленя на

КОНОПЛІ і ЛЕН

які тепер власне надіслала нам Централя лену і конопель.

Краєвий Союз господ. Спілок

Львів, вул. Зіморовича ч. 20. 1171—1

Приймаємо замовленя на

пашні бураки

з приділу Централі наш по К 9·75 за 1 кг. для Спілок і Кружків, а по К 10·75 за 1 кг. для рільників.

Краєвий Союз госп. Спілок

Львів, вул. Зіморовича 20. 1171—1

Звичайні Загальні Збори

Товариства

„Українська Бурса ім. Василя Яворського" в Новім Санчи

відбудуть ся дня 20. мая 1918 о 2. год. пополудни, а в случаю недостачі комплету о 2½ годині без огляду на скількість членів в льокали Лемківського Союза в Новім Санчи з слідуючим порядком дневним:

1) Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів.
2) Звіт з діяльности Товариства за час від 20. серпня 1916 по день Зборів.
3) Звіт касовий.
4) Звіт комісії контрольної.
5) Вибір предсідателя Товариства.
6) Вибір 8 членів Виділу Товариства і 2 заступників.
7) Вибір 2 членів контрольної комісії.
8) Справа упорядкованя недвижимого майна Товариства.
9) Внески і запити членів.

Новий Санч 6. мая 1918.

Яворський Василь, голова.
Кубійович Михайло, секретар. 1040

Надзвичайні Загальні Збори

філії „Просвіти" в Новім Санчи

відбудуть ся дня 20. мая 1918 о годині 4 пополудни в льокалі Лемківського Союза, на котрі всіх членів запрошує Виділ Товариства.

Новий Санч 5 мая 1918.

1051 Василь Яворський, голова.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 8.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки оцінюють ся 3½% почавши вже від слідуючого дня по дня вложеня аж до послідного дня перед днем відбуваня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можуть складати особисто і клеї товариства, основані закладки, громадяни листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяє позички: а) спотечеки [illegible] річними амортизаційними ратами на проміж 10—45 після вибору позичкового; б) на вексельі [illegible] і на асекурацію [illegible] скоро.

Посередничить у закупуваню [illegible] Воєнним Заведенєм кредитовим в Хотині.

Всяких інформацій і порад [illegible] „Руської Щадниці" вул. Косцюшка [illegible] і пов. щоденно безкоштовно а [illegible] від 9—1 год. кроме неділь і українських свят.

Після § 14. устави „Руської Щадниці" затвердженого через ц. к. намістництво [illegible] справа вкладок в товаристві „Руська Щадниця" [illegible] вкладки [illegible] щадничих і т. п. [illegible] „Руської Щадниці" [illegible]

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕНКО. З друкарні „Діла" Львів, Руська ч. 10.